

Warszawa, 12.01.2015 r.

prof. dr hab. n. med. Przemysław Bieńkowski
Zakład Farmakologii
Instytut Psychiatrii i Neurologii
ul. Sobieskiego 9
02-957 Warszawa
tel./fax: 22 - 842 76 44; email: bienkow@ipin.edu.pl

Opinia o dorobku naukowym dr. n. med. Napoleona Waszkiewicza

Dane osobowe i miejsce zatrudnienia Habilitanta

Pan dr Napoleon Waszkiewicz urodził się 15 sierpnia 1978 r. w Białymstoku. Od początku swojej kariery naukowej jest związany z Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku. Od 2011 r., do chwili obecnej, jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Klinice Psychiatrii tego Uniwersytetu.

Studia i stopień naukowy

Habilitant uzyskał dyplom lekarza 25 czerwca 2003 r. po ukończeniu studiów na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Białymstoku. W 2010 r., Pan dr Waszkiewicz uzyskał stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie medycyny nadany uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku na podstawie rozprawy doktorskiej pt. "Wpływ zatrucia alkoholem etylowym na wybrane białka odporności swoistej i nieswoistej śliny". W 2011 r. uzyskał tytuł specjalisty w zakresie psychiatrii.

Recenzent chciałby podkreślić, że wyniki zawarte w rozprawie doktorskiej Habilitanta i badania realizowane przed doktoratem były publikowane w wiodących, międzynarodowych czasopismach naukowych poświęconych problematyce uzależnienia od alkoholu (m.in. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*). Temu dobremu obyczajowi Habilitant pozostał wierny również w odniesieniu do

wyników składających się na osiągnięcie zgłoszone jako podstawa uzyskania kolejnego stopnia naukowego - o czym poniżej.

Ocena osiągnięcia naukowego oraz dorobku naukowego

Już przy wstępnej analizie dorobku, zwraca uwagę duża aktywność naukowa Habilitanta zarówno przed, jak i po uzyskaniu stopnia doktora. Jako znaczące osiągnięcie naukowe po uzyskaniu stopnia doktora, Habilitant przedstawił cykl siedmiu monotematycznych publikacji pod zbiorczym tytułem: "Markery enzymatyczne śliny u osób uzależnionych od alkoholu." Poniżej wymieniono przedstawione recenzentowi do oceny publikacje składające się na osiągnięcie naukowe:

Waszkiewicz N, Chojnowska S, Zalewska A, Zwierz K, Szulc A, Szajda SD. Salivary exoglycosidases as a marker of alcohol dependence. *Alcohol and Alcoholism* 2014; 49(4):409-416.

Waszkiewicz N, Jelski W, Zalewska A, Szulc A, Szmitkowski M, Zwierz K, Szajda SD. Salivary alcohol dehydrogenase in nonsmoking and smoking alcohol dependent persons. *Alcohol* 2014; DOI: 10.1016/j.alcohol.2014.04.003.

Kratz EM, **Waszkiewicz N**, Kałuża A, Szajda SD, Zalewska-Szajda B, Szulc A, Zwierz K, Ferens-Sieczkowska M. Glycosylation changes at the salivary glycoproteins of alcohol-dependent patients: A pilot study. *Alcohol and Alcoholism* 2014; 49(1): 23-30.

Waszkiewicz N, Zalewska-Szajda B, Chojnowska S, Szajda SD, Zalewska A, Konarzewska B, Szulc A, Wojtulewska-Supron A, Kęпка A, Knaś M, Ładny JR, Milewski R, Zwierz K. The salivary beta-HEX A% index as an excellent marker of periodontitis in smoking alcohol-dependent persons. *Disease Markers* 2013; 35(5): 457-463.

Waszkiewicz N, Chojnowska S, Zalewska A, Zwierz K, Szulc A, Szajda SD. Salivary hexosaminidase in smoking alcoholics with bad periodontal and dental states. *Drug and Alcohol Dependence*. 2013; 129(1-2): 33-40. (IF - 3.278)

Waszkiewicz N, Szajda SD, Zalewska A, Szulc A, Kęпка A, Minarowska A, Wojewódzka-Żeleznikowicz M, Konarzewska B, Chojnowska S, Ładny JR, Zwierz K. Alcohol abuse and glycoconjugate metabolism. *Folia Histochemica et Cytobiologica*. 2012; 50(1): 1-11.

Waszkiewicz N, Szajda SD, Kępka A, Szulc A, Zwierz K. Glycoconjugates in the detection of alcohol abuse. *Biochemical Society Transactions*. 2011; 39(1): 365-369. (IF - 3.711)

Łączny współczynnik IF dla prac z tego cyklu wynosi >16, punktacja MNiSW - 205 pkt. Należy podkreślić obecność wśród w/w publikacji bardzo ciekawej i unikalnej w piśmiennictwie światowym pracy pogładowej poświęconej glikokoniugatom, jako potencjalnym markerom picia alkoholu. Pracę tę opublikowano w uznanym czasopiśmie biochemicznym - *Biochemical Society Transactions* (IF >3,7). Warto też zauważyć, że jedno z najważniejszych - zdaniem recenzenta - odkryć Habilitanta (opisanie specyficznych zmian zawartości izoenzymów beta-heksozoaminidazy w ślinie palących i niepalących osób uzależnionych od alkoholu) zostało opublikowane w uznanym w środowisku badaczy zajmujących się uzależnieniami czasopiśmie - *Drug and Alcohol Dependence* (IF>3,2).

Wysoki (średnia >60%) deklarowany udział procentowy Habilitanta w powstaniu w/w cyklu publikacji, wraz z załączonymi deklaracjami Współautorów, wskazuje na wiodącą rolę Pana dr. Waszkiewicza w planowaniu i wykonywaniu badań oraz w przygotowaniu w/w prac do druku.

Na szczególną uwagę zasługują prace, w których wskazano na potencjalnie nowe enzymatyczne biomarkery picia i uzależnienia od alkoholu możliwe do oznaczenia w ślinie. Wspomniane wyżej odkrycie Habilitanta, że izoenzym A beta-heksozoaminidazy oznaczany w ślinie osób uzależnionych od alkoholu może być markerem uzależnienia, w przeciwieństwie do izoenzymu B, należy uznać za oryginalny i znaczący wkład Autora w rozwój wiedzy o biomarkerach spożycia i uzależnienia od alkoholu.

Za szczególnie cenne należy też uznać eksploracyjne badanie nad glikozylacją białek śliny opublikowane w 2014 r. na łamach *Alcohol and Alcoholism*. Obserwacja, że zaburzenia glikozylacji białek śliny mogą być odwracalne w perspektywie dni stanowi bardzo ciekawy punkt wyjścia do dalszych badań nie tylko nad markerami picia alkoholu, ale także nad markerami uszkodzeń i odwracalności uszkodzeń narządowych wywołanych alkoholem. Kolejna wzbudzająca moje duże zainteresowanie praca opublikowana w 2014 r., w *Alcohol and Alcoholism*, to publikacja poświęcona zmianom aktywności enzymów deglikozylujących w ślinie. Odkrycie znaczącego wzrostu aktywności beta-glukuronidazy w ślinie osób uzależnionych od alkoholu oraz wstępnie wyliczone wartości czułości i swoistości

mogą otwierać drogę do praktycznego zastosowania tego markera w klinice. Wszystkie pozostałe prace stanowią cenne uzupełnienie - teoretyczne lub praktyczne - dla powyższych obserwacji, zwiększając naukową wartość osiągnięcia.

* * *

Habilitant jest autorem lub współautorem 65 prac oryginalnych o łącznej punktacji IF = 60,982. Sumaryczny współczynnik IF uwzględniający 22 prace poglądowe wynosi 77,856. Liczba cytowań wg Web of Science dla wszystkich prac Habilitanta wynosi 285, wskaźnik H - 10. Wobec powyższego, cały dorobek naukowy Habilitanta należy ocenić, jako znaczący.

Poza wysokimi wskaźnikami naukowymi zwraca uwagę fakt opublikowania przez Pana dr. Waszkiewicza licznych prac poświęconych trudnej tematyce uszkodzeń tkankowych i narządowych wywołanych alkoholem. Uszkodzenia tego typu, np. uszkodzenia tkanki ślinianek, rzutują na możliwość wykorzystania niektórych płynów ustrojowych, w tym śliny, jako źródła biomarkerów. Potwierdzenie znajduje tu szerokie spojrzenie Habilitanta na analizowane problemy i różnorodność branych pod uwagę interpretacji dla badanych zjawisk.

Prace składające się na dorobek Pana dr. Waszkiewicza tworzą w większości spójną całość obrazując naturalny rozwój zainteresowań Habilitanta. Jednocześnie prace te potwierdzają ciekawość poznawczą dr. Waszkiewicza, umiejętność formułowania kolejnych celów badawczych na podstawie zebranego we wcześniejszych projektach materiału oraz - co nie mniej istotne - pracowitość i sumienność w prowadzeniu badań naukowych.

Zwraca uwagę bardzo istotny przyrost dorobku naukowego po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych. Zważywszy na fakt, że Habilitant uzyskał stopień doktora w 2010 r. jest to warte podkreślenia.

Pozycja w środowisku

Analizując pozycje w środowisku naukowym, warto raz jeszcze podkreślić wysoką, jak na relatywnie krótki staż zawodowy i wiek Habilitanta, liczbę cytowań i indeks H. Na szczególną uwagę zasługuje też aktywny udział Habilitanta w polemikach i dyskusjach naukowych dotyczących tematyki jego badań na łamach czołowych czasopism medycznych (*BMJ*) oraz najlepszych czasopism podejmujących problematykę uzależnień. Na wspomnienie zasługują m.in. takie pozycje, jak:

Waszkiewicz N, Szulc A, Zwierz K. Binge drinking-induced subtle myocardial injury. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research* 2013; 37(8): 1261-1263.

Waszkiewicz N, Szajda SD, Zalewska A, Konarzewska B, Szulc A, Kępa A, Ładny JR, Zwierz K. Enjoying vacation time and seasonal partying without alcohol. *British Medical Journal* 2011. <http://www.bmj.com/rapid-response/2011/11/03/enjoying-vacation-time-and-seasonal-partying-without-alcohol>.

Waszkiewicz N, Szulc A. Reducing binge drinking harm in middle-aged and elderly adults. *American Journal of Psychiatry* 2010; 167(1): 105-106.

Waszkiewicz N, Szajda SD, Konarzewska B, Szulc A, Kępa A, Zwierz K. Underappreciated role of binge drinking in the risk of lung cancer. *European Journal of Public Health* 2010; 20(1): 6.

Waszkiewicz N, Szajda SD, Zalewska A, Konarzewska B, Szulc A, Zwierz K. Binge drinking-induced liver injury. *Hepatology* 2009; 50(5): 1676.

Waszkiewicz N, Szulc A. Can we better prevent binge drinking? *Journal of Epidemiology and Community Health* 2009; 63(7): 589.

Waszkiewicz N, Szulc A. Challenges to binge drinking prevention. *British Journal of Psychiatry* 2008; URL:<http://bjp.rcpsych.org/cgi/eletters/190/1/81-a#22374>

Opublikowanie powyższej serii komentarzy i polemik do prac innych autorów dotyczących m.in. zjawiska *binge drinking* świadczy nie tylko o dojrzałości naukowej Pana dr. Waszkiewicza oraz o dojrzałości koncepcyjnej prowadzonych przez niego badań, ale także o ugruntowanej pozycji Habilitanta w międzynarodowym środowisku naukowym.

Aktywność dydaktyczna i organizacyjna

Pan dr Waszkiewicz jest aktywnym nauczycielem akademickim prowadzącym seminaria i ćwiczenia z psychiatrii dla studentów kierunku lekarskiego - zarówno w języku polskim, jak i w języku angielskim. Aktywność dydaktyczną Habilitanta dobrze uzupełniają liczne zajęcia ze studentami kierunków nie-lekarskich oraz mnogość prac poglądowych, rozdziałów w podręcznikach i wykładów na konferencjach naukowo-szkoleniowych. Pan Doktor jest też kierownikiem specjalizacji z psychiatrii dla 4 osób.

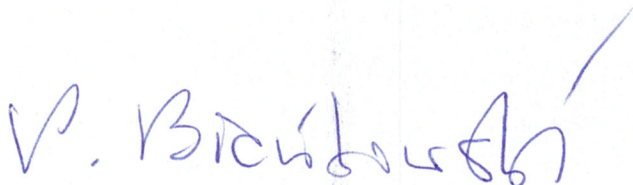
Wśród wielu aktywności organizacyjnych Habilitanta zwraca uwagę regularna praca w komitetach organizacyjnych zjazdów i konferencji, w tym dobrze znanych w

środowisku psychiatrycznym i psychofarmakologicznym Podlaskich Warsztatów Psychiatrycznych czy też praca przy organizacji Międzynarodowej Konferencji *Glycomarkers For Disease* zorganizowanej w 2010 r.

Pan Doktor jest również znany z aktywnego uczestnictwa i wystąpień na konferencjach Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Polskiego Towarzystwa Badań nad Uzależnieniami.

Wniosek końcowy

Podsumowując, zarówno dorobek naukowy, jak i działalność dydaktyczno-organizacyjną Pana doktora nauk medycznych Napoleona Waszkiewicza oceniam bardzo wysoko. Na podstawie przedstawionych mi do wglądu dokumentów (pismo Dziekana Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 28.10.2014 r. wraz z załącznikami w formie papierowej i elektronicznej), z pełnym przekonaniem popieram wniosek o nadanie Panu Napoleonowi Waszkiewiczowi stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk medycznych - zgodnie z Ustawą z dn. 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

prof. dr hab. n. med. Przemysław Bieńkowski